

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та
адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конституційне право України

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
конституційного, міжнародного та
адміністративного права
Протокол № 2 від 30.08.2024

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Конституційне право України
Викладач	Розвадовський Володимир Іванович
Контактний телефон викладача	+38(0342) 596134
Е-mail викладача	vladimir.rozvadovsky@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ, Google Meet, та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту наведену вище.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є однойменна галузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні положення 2. Загальні засади конституційного та суспільного ладу України 3. Організація державної влади в Україні 4. Конституційно-правові основи територіального устрою України, організації місцевого самоврядування та національної безпеки України <p>Навчальна дисципліна конституційне право України передбачає модульно-рейтингове навчання.</p> <p>Ця технологія дає змогу сконцентрувати пізнавальну, розвиваючу діяльність здобувача освіти на певних логічно завершених частинах теоретичних знань і практичних умінь, з урахуванням більшої кількості чинників визначати рівень його успішності.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є систематизоване засвоєння основних принципів побудови та статус державних органів влади, народовладдя, прав й свобод людини та громадянина, верховенства права, значимість конституційних реформ, реорганізація органів місцевого самоврядування, національної безпеки та оборони. Не менш важливою метою залишається переконання студентів у значимості в нинішніх умовах принципу конституційної демократії, конституційно-правової відповідальності публічних суб'єктів правовідносин в Україні.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Конституційне право України» є набуття студентами знань та розуміння змісту предмету галузі конституційного права; місця та ролі конституційного права в системі права України; щодо методів Конституційного права України; основних етапів та напрямків новітньої конституційної реформи в Україні; Конституційне закріплення форми Української держави; поняття Конституційно-правової норми; поняття Конституційно-правових відносин; системи нормативних джерел</p>	

галузі конституційного права України; поняття конституційного ладу; структуру політичної системи України; статусу української мови як державної мови; основ правового статусу людини і громадянина; конституційних прав, свобод людини і громадянина; інституту та форм демократії; конституційної системи органів державної влади України; поняття територіального устрою держави.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності

Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

Здатність застосовувати норми та інститути права, зокрема з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
лекції	24		
практичні	14		
самостійна робота	142		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1; 2	081 Право	1-й	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/лаб заняття	сам.роб.
Тема 1 Теоретичні аспекти конституціоналізму.	-	-	5
Тема 2 Конституційне право України - провідна галузь національного права	2	-	6
Тема 3 Конституційне право як наука і навчальна дисципліна	-	-	6
Тема 4 Джерела конституційного права: поняття ознаки, види.	2	2	4
Тема 5 Конституційно-правові відносини.	-	-	7
Тема 6 Конституційно-правова відповідальність.	-	-	7
Тема 7. Конституція — Основний Закон держави..	2	2	5
Тема 8. Загальні засади конституційного ладу України.	2	-	5
Тема 9. Загальні засади конституційного статусу людини і громадянина.	-	-	5
Тема 10. Громадянство України, правовий статус громадянства.	-	-	7
Тема 11. Правовий статус іноземців, біженців та осіб без громадянства.	-	-	7
Тема 12. Основні права, свободи і обов'язки людини і громадян.	2	1	5
Тема 13. Конституційно-правове регулювання безпосередньої демократії в Україні.	1	1	5
Тема 14. Референдум як форма безпосередньої демократії.	1	-	5

Тема: 15. Правовий статус політичних партій, громадських організацій та конституційні засади громадянського суспільства в Україні.	-	-	7
Тема 16 Теоретичні основи організації та здійснення державної влади.	-	-	6
Тема 17. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.	2	2	4
Тема 18. Конституційно-правовий статус голови Верховної Ради України.	-	-	5
Тема 19. Правовий статус народного депутата України.	-	-	5
Тема 20. Спеціальні органи парламентського контролю	2	-	4
Тема 21. Конституційно-правовий статус Президента України.	2	2	4
Тема 22. Органи виконавчої влади в Україні.	-	-	5
Тема 23. Конституційний суд України.	2	2	4
Тема 24. Конституційно-правові основи судової влади.	-	-	5
Тема 25. Прокуратура	-	-	5
Тема 26. Адміністративно-територіальний устрій України.	2	2	6
Тема 27. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні.	2	-	4
Тема 28. Основи національної безпеки та оборони України.	-	-	-
ЗАГ.:	24	14	142

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у
---	---

	<p>навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачається виконання 1 письмової залікової роботи (до 75 балів) на останньому практичному занятті у першому семестрі (на основі всіх тем, які виносились на вивчення в цьому семестрі/модулі. Здобувачі освіти проходять її в системі дистанційного навчання. Варіанти завдань, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються викладачами, які ведуть семінарські (практичні) заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданнях кафедри (пп. 3.3.5 МРПОУ).</p> <p>Максимальна кількість балів за письмову роботу – 75 (пп. 2.7.1 МРПОУ).</p> <p>У 2 семестрі передбачається написання 1 самостійної роботи (пп. 2.5.4 МРПОУ). Завдання для самостійної роботи розробляються керівниками навчальних дисциплін, затверджуються на засіданні відповідної кафедри, включаються до методичних вказівок, розміщуються на сайті та/або видаються безпосередньо здобувачам під час настановних сесій (начитки лекцій). Студенти виконують відповідні завдання у міжсесійний період, при цьому маючи можливість консультиватися з викладачем в години проведення індивідуальних занять, і здають їх на відповідні кафедри за 10 днів до початку екзаменаційно-залікової сесії (пп. 3.3.1 МРПОУ).</p> <p>Максимальна кількість балів за самостійну роботу 25 (пп. 3.3.2 МРПОУ).</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminariv-materialy-zaochna/, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 (пп. 2.4.2.1 та пп. 2.7.2 МРПОУ).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського/практичного заняття є підставою</p>

	для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).
Підсумковий контроль	<p>Залік – 1 семестр, Екзамен – 2 семестр 1 курсу.</p> <p>Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 25 балів) та балу за залікову роботу (максимально 75 балів). Підсумковий бал становить максимально 100 балів (пп. 2.7 МРПОУ).</p> <p>Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.2.5.1 МРПОУ).</p> <p>Підсумковий бал для екзамену у 2 семестрі складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за письмові модульні контрольні роботи (максимально 20 балів), балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.4.2.3 МРПОУ) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.4.1-2.4.2 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.4.2.4-2.4.2.6 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмових модульних контрольних робіт) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-individualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур <https://efund.pnu.edu.ua/wp->

content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

- 1) Конституційне право України: матеріали до хрестоматії з дисципліни. ННЮІ. Івано-Франківськ : ПНУ, 2019.. <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=9631>
- 2) Конституційне право України: Посібник для підготовки до іспитів. Т.М.Слінько, І.І.Дахова, Л.К.Байрачна - Харків «Право» 2024 372с
- 3) Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с
- 4) Конституційне право України; підручник; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків «Право», 2020. 592с.
- 5) Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 556 с.
- 6) Конституційне право України: прагматичний курс : навч. К65 посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.] ; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова ; тех. ред. Ю. Д. Батан. Одеса : Юридична література, 2017 256 с.
- 7) Конституційне право України : навч. посібник [для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання]. 2-е вид., перероб. і доп. / В. О. Боняк, В. А. Завгородній, А. В. Самотуга, Л. А. Філяніна. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 293 с.
- 8) Основи конституційного права України: Навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс]: навч.посіб. для здобув. ступ. бакалавра усіх напрямів підготовки денної та заочної форми навчання / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: О.В. Тихонюк. - Електронні текстові дані (1 файл: 882 Кбайт). - Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 56 с.

Періодичні видання с безкоштовним доступом до повних текстів

<http://uamedia.visti.net/link/> - українська преса в інтернеті

<http://www.nbu.gov.ua/portal/per.html> - вибрані газети та Інтернет-видання

<http://www.nbu.gov.ua/e-journals> / - електронні наукові видання НБУ ім.В.І.Вернадського

<http://www.doaj.org> / - 2000 загальнодоступних закордонних електронних журналів (включаючи 53 юридичних журнали) Dukeuniversity.

[http://rzblx1.uni-](http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/fl.phtml?bibid=AAAA&colors=1&lang=en&notation=ALL)

[regensburg.de/ezeit/fl.phtml?bibid=AAAA&colors=1&lang=en&notation=ALL](http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/fl.phtml?bibid=AAAA&colors=1&lang=en&notation=ALL) - англomовні електронні безкоштовні журнали

<http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/> - електронна бібліотека журналів (Німеччина).

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

1. Розвадовський В. І. Конституційне право України: методичні вказівки для семінарських занять (*студентів 1 курсу заочної форми навчання*). Івано-Франківськ: навчально-науковий Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. 70 с. URL: <https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminariv-materialy-zaochna/>

2. Розвадовський В. І. Конституційне право України: методичні вказівки для самостійної роботи (*студентів 2 курсу заочної форми навчання*). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. 61 с. URL: <https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-samostijnoi-materialy-zaochna/>

Викладач

Володимир РОЗВАДОВСЬКИЙ